

Kondracki J. *Fizycznogeograficzna regionalizacja Polski*. Instytut Geografii PAN, Prace Geograficzne Nr 69. Warszawa 1968.

Matuszkiewicz Wł. *Przegląd systematyczny zbiorowisk roślinnych Polski*, rozdz. w pracy: Scamoni A. *Wstęp do fitosocjologii praktycznej*, PWRiL. Warszawa 1967.

Szata roślinna Polski, T. II. PWN. Warszawa 1972. Praca zbiorowa pod redakcją Szafer Wł., Zarzycki K.

Nowe stanowisko widłaka spłaszczonego *Lycopodium complanatum* w lasach Wysoczyzny Rawskiej

W czasie prowadzenia badań fitosocjologicznych w lasach Wysoczyzny Rawskiej znalazłem we wrześniu 1971 roku na terenie uroczyska Bogusławki-Sanogoszcz (nadleśnictwo Rawa Mazowiecka) nowe stanowisko widłaka spłaszczonego *Lycopodium complanatum*. Znajduje się ono w oddziale 163a, w pobliżu linii oddziałowej. Jest to stanowisko niezbyt liczne, składające się z trzech niewielkich kęp utworzonych przez około 20 egzemplarzy tego gatunku. Nie udało mi się znaleźć okazów z kłoskami zarodniowymi.

Teren uroczyska Bogusławki-Sanogoszcz porastają sztucznie sadzone drzewostany sosnowe w różnym wieku. Największy obszar zajmuje drzewostan liczący 70—75 lat. W takim właśnie 75-letnim borze sosnowym, w miejscowym obniżeniu terenowym zostało znalezione stanowisko *Lycopodium complanatum*.

Stanowisko to zaznacza się dobrze rozwiniętą warstwą podsycia oraz obfitością gatunków występujących w runie. Oprócz widłaka spłaszczonego rośnie tu masowo widłak goździsty *Lycopodium clavatum*. Mniej licznie natomiast występuje widłak gajowy *Lycopodium annotinum*, gruszyczki: jednostronna, zielonawa i mniejsza *Pirola secunda*, *P. chlorantha*, *P. minor*, borówki: czarna jagoda i brusznica *Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea*, wrzos zwyczajny *Calluna vulgaris*, szczodrzeniec rozesłany *Cytisus ratisbonensis*, izgrzyca przyziemna *Sieglingia decumbens*, malina kamionka *Rubus saxatilis* i inne.

Miejsce występowania widłaka spłaszczonego w uroczysku Bogusławki-Sanogoszcz znajduje się blisko skraju lasu. Narażone więc jest na zniszczenie zarówno przez zwierzęta jak też przez miejscową ludność. Byłoby wskazane, aby to stanowisko zostało przez leśników zabezpieczone i otoczone opieką.

Janina Jakubowska - Gabara